

ת"פ 23020/01/16 - מדינת ישראל נגד דוד מויאל, יעקב עמיחי שמבה, אביתר דמרי, רונן כהן

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 23020-01-16 מדינת ישראל נ' מויאל ואח'
תיק חיצוני: 7261/15

בפני	כבוד השופט אהרון משניות
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשמים	1. דוד מויאל 2. יעקב עמיחי שמבה 3. אביתר דמרי 4. רונן כהן

החלטה

כתב האישום המקורי שהוגש נגד ארבעת הנאשמים, ייחס לכל אחד מהם עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 329(א)(1)(2) לחוק העונשין. אולם כתב האישום תוקן בהחלטתו של בית משפט זה מיום 29.10.2017, בעקבות הבהרות של ב"כ המאשימה, ולפי הגרסה המתוקנת, נאשם 1 מואשם בעבירה לפי סעיף 329(א)(2), נאשמים 2 ו-3 מואשמים בעבירה לפי סעיף 329(א)(1), ואילו ביחס לנאשם 4, כתב האישום המקורי נותר על כנו.

לפי הנטען בכתב האישום, כל הנאשמים נטלו חלק פעיל בתקיפתו של מר אבטום זרהום (להלן המנוח), נתין אריתראי, בטרם נפח את נשמתו, לאחר שנורה ע"י אנשים מכוחות הביטחון, שטעו לחשוב כי הינו מחבל שירה קודם לכן בחייל צה"ל באזור השירותים בתחנה המרכזית בבאר שבע.

עניינה של החלטה זו בטענה שטענו ב"כ הנאשמים בתום פרשת התביעה, כי אין בראיות שהביאה המאשימה כדי להוכיח, ולו לכאורה, את אשמתם של הנאשמים בעבירה שיוחסה להם בכתב האישום. לכן אין עליהם להשיב לאשמה, ובית המשפט מתבקש להורות כבר בשלב זה על זיכויים של הנאשמים מכל אשמה, בהתאם לסמכותו לפי סעיף 158 לחוק סדר הדין הפלילי. לחלופין עותרים ב"כ הנאשמים כי בית המשפט יורה על זיכויים של הנאשמים מהעבירה החמורה שיוחסה להם בכתב האישום, ותחת זאת יורה להם להשיב לאשמה בעבירה קלה יותר.

לעומת זאת, ב"כ המאשימה טוענים כי די בראיות שהביאו במסגרת פרשת התביעה, כדי להרים את הנטל הראייתי הנדרש לצורך חיובם של הנאשמים להשיב לאשמה, ולכן יש לדחות מכל וכל את טענות הנאשמים בעניין זה.

סעיף 158 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 מסדיר נושא זה, וזה לשונו: "נסתיימה פרשת התביעה ולא הוכחה האשמה אף לכאורה, יזכה בית המשפט את הנאשם - בין על פי טענת הנאשם ובין מיזמתו - לאחר שנתן לתובע להשמיע את דברו בענין...".

כפי שציינו חלק מב"כ הצדדים בטיעוניהם, פסק הדין המנחה בענין זה ניתן בע"פ 732/76 בענין כחלון, ע"י השופט שמגר, כתוארו אז, ובשל חשיבות הדברים, אשר לא נס ליחם גם היום, אביאם כלשונם, בהשמטות קלות:

בית-המשפט לא יטה אוזן קשבת לטענה שלפיה אין להשיב לאשמה אם הובאו ראיות בסיסיות, אם כי דלות, להוכחת יסודותיה של העבירה שפרטיה הובאו בכתב-האישום. ראיות בסיסיות לענין זה אין משמען כאמור ראיות שמשקלן והיקפן מאפשר הרשעה על אתר, אלא... ראיות במידה היוצרת אותה מערכת הוכחות ראשונית, המעבירה את הנטל של הבאת ראיות (להבדיל מנטל השכנוע) מן התביעה לנאשם.

לענין משקלן של הראיות ובחינת אמינותן מן הראוי להוסיף, למען שלמות התמונה, כי ייתכנו נסיבות קיצוניות שבהן תעלה שאלה זו כבר בשלב הדיוני האמור... בעיקר, בהתקיים אחד משניים אלה: א. כאשר לא הובאה עדות כלשהי כדי להוכיח יסוד חיוני ומרכזי של האשמה, או ב. כאשר הסתבר בעליל, על פניו, כי כל הראיות שהובאו על-ידי התביעה הן כה בלתי-אמינות עד כי אף ערכאה שיפוטית בת-דעת לא היתה מסתמכת עליהן...

אך מובן הוא כי נסיבות מן הסוג השני, שבהן ייזקק בית-המשפט בשלב של תום פרשת-התביעה לענין האמינות, הן חריגות ומכאן גם שההזדמנויות אשר בהן ייעשה יישום מעשי של כלל הפרקטיקה הזו, יהיו נדירות. אין לדקדק בשלב דיוני זה כחוט השערה ולערוך בדיקה מסועפת כדי להסיק אם אכן הוכח לכאורה כל פרט שולי וכל יסוד מישני מאלה שהוזכרו באישום. די בכך שיהיו ראיות לכאורה לגבי היסודות המרכזיים של האישום [...]

(ע"פ 732/76 מדינת ישראל נ' כחלון, פ"ד לב (1), 170, 179, וראו עוד ע"פ 405/80 מדינת ישראל נ' שדמי, פ"ד לה (2) 757).

על רקע האמור, אבחן את הראיות שלפנינו. כפי שכבר נאמר בהחלטה קודמת מיום 22.11.2017, אחת הראיות המרכזיות בתיק היא התיעוד החזותי של מצלמת האבטחה - ת/22, אשר קבילותה אושרה באותה החלטה.

כאמור באותה החלטה, כל הנאשמים זיהו את עצמם בסרטון שהורד ממצלמת האבטחה, ואף הודו במעשים שעשו, תוך שהם מסבירים את מעשיהם ונותנים פרשנות למה שנראה בסרטון (פרק ד פסקה 4, עמ' 11 - 12 בהחלטה): נאשם 1 זיהה את עצמו בסרטון מרים ספסל וזרק אותו על המנוח, מפני שלדבריו חשב באותו זמן שהוא מחבל; נאשם 2 זיהה את עצמו בועט במנוח והסביר את מעשיו בכך שהבחין כי המנוח זז; נאשם 3 זיהה את עצמו בועט במנוח, והסביר כי ברגע של עצבים בעט ברצפה, והרגל החליקה לכיוון המנוח, וגם נאשם 4 זיהה את עצמו נוגע במנוח, זרק עליו ספסל, בועט בו ומרביץ לו.

המעשים הללו, שהנאשמים הודו למעשה בביצועם, יכולים לבסס, בנסיבות מסוימות, את קיומו של היסוד העובדתי

הנדרש להרשעה בעבירות שיוחסו לנאשמים בכתב האישום. אשר ליסוד הנפשי - לדברי המאשימה חזקה שאדם מתכוון לתוצאות הטבעיות של מעשיו, וניתן ללמוד על קיומו של היסוד הנפשי ממכלול הנסיבות שאופפות את מעשיהם של הנאשמים.

אכן, נותרה למאשימה עוד כברת דרך ארוכה ולא פשוטה, עד שתוכל לבסס כראוי טענה כי עלה בידה להוכיח מעל לכל ספק סביר את אשמתם של כל הנאשמים, בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום. אולם נוכח כל הראיות שהביאה המאשימה במסגרת פרשת התביעה, לא ניתן לומר לעת הזאת, כי לא הובאה עדות כלשהי כדי להוכיח יסוד חיוני ומרכזי של האשמה, או כי הסתבר בעליל, כי כל הראיות שהובאו על-ידי המאשימה הן כה בלתי-אמינות עד כי אף ערכאה שיפוטית בת-דעת לא היתה מסתמכת עליהן, כלשונו של השופט שמגר, כנדרש לביסוס הטענה כי אין להשיב לאשמה.

הטענות המפורטות שהעלו ב"כ שני הצדדים בטיעוניהם בכתב, מעניינות ומעוררות מחשבה, אולם נראה לי כי הן הקדימו את זמנן. המקום הנכון לדון בטענות הללו לעומקן הוא לאחר שמיעת כל הראיות, כולל הראיות מטעם הנאשמים במסגרת פרשת ההגנה, ולאחר שמיעת הטיעונים המשפטיים של שני הצדדים במסגרת הסיכומים.

אף על פי כן, לא אמנע מלהעיר כי משטרו ב"כ הצדדים להעלות טיעוניהם על הכתב ולחשוף את צפונות ליבם, טוב יעשה כל צד אם ייתן דעתו, בלב פתוח ובנפש חפצה, לטיעוני הצד שכנגד, שמא מתוך כך ישכילו שני הצדדים לצמצם את הפערים ביניהם, ואולי אף לגשר על הפערים, בכדי לקצר את הדרך עד לסיומו של התיק. לטעמי, כך מתחייב גם מטעמים של האינטרס הציבורי, נוכח הנסיבות הייחודיות של תיק זה.

נשוב ונזכיר כי "... כדי לחייב נאשם להשיב על האשמה אין צורך אלא בראיות בסיסיות, אם כי דלות, להוכחת יסודותיה של העבירה, שפרטיה הובאו בכתב האישום, ודי בקיומה של מערכת ראיות ראשונית, המעבירה את הנטל של הבאת הראיות על שכם הנאשם..." (ע"פ 141/84 מדינת ישראל נ' טובול, פ"ד לט(3) 596, 606).

לעת הזאת, אני סבור כי עלה בידי המאשימה להביא את הראיות הבסיסיות נגד הנאשמים, אשר די בהן כדי להעביר את נטל הבאת הראיות לנאשמים, במסגרת פרשת ההגנה, ביחס לעבירות שיוחסו לנאשמים בכתב האישום. לכן לא ראיתי מקום לקבל את הטענה של "אין להשיב לאשמה", שהעלו ב"כ הנאשמים בתום פרשת התביעה, ביחס לעבירות שבכתב האישום, וגם לא את הטענה החלופית להורות לנאשמים להשיב לאשמה בעבירה קלה יותר מהעבירות שיוחסו להם בכתב האישום.

טענות ב"כ הנאשמים נדחות אפוא.

פרשת ההגנה תישמע במועדים שייקבעו במהלך התזכורת מחר, בנוכחות **כל** ב"כ הצדדים.

המזכירות תודיע לצדדים.

ניתנה היום, כ' טבת תשע"ח, 07 ינואר 2018 בהעדר הצדדים.